TAVASCAN

PATRIMONI CULTURAL

www.tavascan.net · tavascan@tavascan.info

DL L 615-2016

www.tavascan.net

Oficina d'Informació i turisme

973 623 079

Amb la col·laboració en cessió de material gràfic de:

Parc Natural de l'Alt Pirineu

Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Lladorre

SERVEIS PÚBLICS		
Ajuntament de Lladorre		973 623 000
Bombers de Sort		973 620 080
Emergències		112
Estació Alta Muntanya Tavascan		665 670 193
Oficina d'Informació Turística		973 623 079
Parc Natural de l'Alt Pirineu		973 622 335
Salut Respon		061
Urgències Mèdiques Sort		973 620 163
Visites Central Hidroelèctrica		656 535 492
ALLOTJAMENTS		
BOLDÍS SOBIRÀ	La Perxada de Ticó 1 i 2	678 876 359
GRAUS	Càmping Bordes de Graus	973 623 246
	Cabana de Graus. Casa rural	637 984 805
LLADORRE	Càmping Serra	973 623 117
	Casa Janxic | Casa rural	619 229 167
	Casa Serra | Casa rural	687 381 749
	El Pastador | Casa rural	687 381 749
	Refugi de Certascan	973 092 315
TAVASCAN	Refugi de la Pleta del Prat	615 241 414
	Casa Feliu | Casa rural	973 623 163
	Casa Guillem | Casa rural	600 847 512
	Hotel Estanys Blaus ***	675 801 017
	Hotel Llacs de Cardós *	973 623 178
	Hotel Marxant *	973 623 151
SERVEIS TURÍSTICS		
	AZKAN Mountain Academy	697 255 985
	Articles de muntanya i souvenirs	973 623 178
	Excursions als Llacs 4x4 Lladorre	600 847 512
	Eric Vande Vliet - Guia de Muntanya	685 010 744
	Lloquer de Bicicletes Elèctriques	669 910 433
	Lo Nicolau Artesà - Formatges de Tupí	627 998 905
	Pallars Seguretat	691 497 893
	Piscifactoria Truites Tavascan	675 906 518
	Queviures Els Avets	973 623 118
	Taxi Pey	637 556 251
	Taxis Sillero	607 216 891

1. Església parroquial de St. Bartomeu

42º 38'40"N 1º 15' 26"E

Situada al bell mig del poble de Tavascan, just a sobre de l'aiguabarreig dels rius Tavascan i Lladorre. Església datada ja al segle XVIII (1704). Presenta un barroc rústicpirinenc i consta d'una nau amb la capçalera recta.

Al frontis hi té un portal en arc de mig punt, on el marc ressaltat està pintat de blanc, a més d'aparèixer un òcul atrompetat a mitjana alçada. Guarda un retaule del 1780. El seu campanar funcional és del 1774 i d'un estil neoclàssic rústic.

2. Ruïnes de l'Església de St. Simeó

42º 38' 39" N 1º 15' 26"

Ruïnes d'estil preromànic s. IX-X situades al costat de l'església de Sant Bartomeu.

Les restes conservades d'aquest edifici són l'angle sud-est i bona part de la façana sud d'un edifici del qual no es coneix la planta completa.

Se sap, però, que era cobert amb volta de canó, de possible perfil semicircular, i de directriu est-oest, que s'acabava per l'est en el mur conservat. En el mur hi ha una reixa de ferro forjat que es podria considerar original, i els brancals d'una possible porta,- que exteriorment queda sobre elevada, al costat d'un contrafort que reforça el mur.

3. Pont Medieval de Tavascan

42º38´39´´N 1´15´23E

Pont del s. XIII ubicat sobre el riu Tavascan. El poble de Tavascan es caracteritza pel seu conjunt medieval que comprèn, a més del pont, l'Església de St. Simeó de Bartomeu, els carrers del nucli, el roc de les Guàrdies i el castell. Aquest pont està format per un únic arc de mig punt lleugerament rebaixat, construït a base de pedra del país lligada amb calç. El terra és de doble vessant fet amb còdols del riu i presenta una longitud de 15,60 m i una amplada de 2,8 m. La sola del pont fa 1,10 m i fins al nivell usual de l'aigua hi ha uns 7 m. Uneix els dos barris, que estan separats pel riu, que són els que formen el poble de Tavascan.

4. Castell de Tavascan

42º38´45´´ 1º15´´27´´E

El castell de Tavascan és una petita fortificació datada del segle XIII. Estava estratègicament ubicat per controlar el pas de les Valls de Cardós cap als camins transfronterers que s'endinsen cap a les Valls de Tavascan i de Lladorre. Actualment aquestes restes són un espaid'interès arqueològic en fase de consolidació i en procés d'excavació. Des de la Plaça Major s'arriba al castell per la riba esquerra del riu cap al barri més alt, i un cop allà, seguir les marques grogues. Amb el cotxe s'ha d'anar direcció cap a l'estació d'esquí i a 1,5 km de Tavascan es troba el Mirador del Castell.

5. Portal de Casa Escolà . Data de l'època mitjana

42º38'37.4" N 1º15'22.7"E

A la façana de la Casa Escolà hi ha diversos blocs de pedra pissarrosa amb unes inscripcions gravades datades d'època medieval. Hi hauna en un bloc molt estret i allargat, toscament gravat, i dins d'una cartel·la es distingeix una primera paraula de difícil lectura, però després es llegeix el nom de Bernat Escolà. Sobre la llinda de fusta de la porta hi ha una altra inscripció que formen diversos blocs. Al centre s'ubiquen dos blocs rectangulars amb gravats il·legibles en els quals només es distingeix la paraula "Mai", i a sota, amb un gravat més ben traçat, és visible un número: 26, que continua en un altre bloc amb "Mai" i l'any 1693. A l'últim bloc s'inscriu "Antonus".

6. Font - monument l'Aiguadora

42º 38' 39' 'N 1º 15' 23"

Font-monument situada a la Plaça Major de Tavascan i inaugurada el 2010. L'obra va ser realitzada per l'escultorAnselm Cabús per encàrrec de l'Ajuntament. L'objectiu d'aquesta obra artística és rendir homenatgea totes les dones de l'època i emfatitzar la seva duresa, força i la granresistència que tingueren per tirar endavant la família en unes duríssimes condicions de vida.

7. Monument Pedres de l'Antiga Mola i Formiga

42º 38' 38" N 1º 15' 25"E

Pedres provinents de l'antiga mola de Tavascan que juntament amb la "Formiga" volen ser una evocació i un record a la tradicional i austera forma de vida dels habitants de Tavascan.Durant la meitat de l'any es dedicaven a sembrar i recollir per subsistir la resta del temps.

8. Campana. Interior de l'església de St. Bartomeu

42º 38' 40" N 1º 15' 26" E

Modernista. L'any 1902, veïns i veïnes del poble de Tavascan portaren a l'Església tot d'objectes en desús, com per exemple claus, panys, paelles, a fi de fondre'ls i fer una nova campana pel campanar. Era una campana de gran bellesa que estava decorada amb flors i creus. Amb el temps la campana vapresentar una esquerda i la població de Tavascan el 2017 decidí restaurar-la. Per la seva composició no va ser possible efectuar la restauració i aleshores es realitzà una rèplica. La vella campana es troba a l'interiorde l'Església de Sant Bartomeu, mentre que la rèplica llueix actualment al campanar.

9. Turbina Francis

42º 38' 38" N 1º 15' 26" E

Monument erigit a la vora de l'Oficina d'Informació. És una antiga turbina provinent de l'antiga centraleta que donava llum al poble de Tavascan. Aquesta centraleta fou expropiada per a la construcció als accessos a les preses.

10. Llobatera de Guidal

42º 39' 37"N 1º 16' 44" E

Situada a la carretera direcció Boavi a 4 km i en el marge esquerre. La llobatera era un espai creat per a caçar llops, i aquesta es construïa en un pendent de manera que a l'interior s'hi solia deixar alguna ovella o cabra, amb l'objectiu que el llop s'hi fiqués, però posteriorment no en pogués sortir a causa de l'alçària dels murs. Així doncs, quedava atrapat entre els murs de pedra de la llobatera.

11. Mural pintat per l'artista Nil Safont

42º38'41.0"N 1º15'25.8"E

Mural situat a la pista poliesportiva de Tavascan i efectuat per Nil Safont el maig de 2021. Representa fragments com segar i batre, i per tant, reflecteix la vida de pagès en aquestes muntanyes.

CENTRAL HIDROELÈCTRICA DE TAVASCAN

Durant la dècada dels cinquantadel segle passat es va iniciar la construcció de la Central Hidroelèctrica de Tavascan. Aquesta va ser una obra de dimensions colossals que va durar fins al 1974. El conjunt es troba dins d'una caverna de 500 metres de profunditat a l'interior de la muntanya del Pic de Guerón. Una de les seves singularitats és que és una central reversible, la primera d'aquestes característiques que es va posar en marxa a l'Estat espanyol. De dia agafa l'aigua dels estanys per produir energia, i a la nit pot retornar aquesta aigua a l'estany de Romedo.

La Central Hidroelèctrica de Tavascan és visitable i gràcies al seu guiatge podrem entendre de primera mà com funciona un complex hidroelèctric. Durant tot l'any s'hi realitzen visites i per a concertar-ne una s'ha de trucar al telèfon 656 535 492.

LLADORRE

12. Església Parroquial de St. Martí

42º37'12" N 1º15'00"E

De 1487 i reformada el 1760, és una església situada a l'extrem més alt del poble. Presenta una sola nau que està dividida en tres trams, té capelles laterals i una capçalera rectangular al nord. En la façana situada sota el pinyó de la coberta, a migdia, s'obre la porta d'arc de mig punt adovellada, i per damunt, hi ha un òcul. Als extrems hi ha estretes espitlleres. A l'oest de la façana s'aixeca la torre campanar amb un primer cos quadrat, que en la part superior es transforma en octogonal, rematada per un airós capitell. En la base del campanar, en un petit bloc encastat a la paret, s'hi pot llegir l'any 1587.

13. Església de Sta. Eulàlia de Casa Serra

42º36'50" N 1º14'54"E

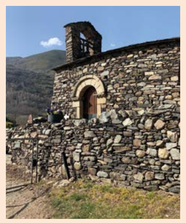

Situada al Càmping Serra de Lladorre. La capella forma part d'un antic feu d'època visigòtica. En el segle XI va ser reformada i s'hi afegí l'absis i la portada. És una petita capella de planta rectangular que presenta un absis semicircular. En la façana oest s'aixeca una espadanya d'una sola obertura amb un arc de mig punt. Per sota de l'espadanya corre un fris amb l'opus spicatum. A sobre de l'altar, ocupant tot el frontal de l'absis s'hi troba un retaule de Sta. Eulàlia de Can Serra, del s. XVII d'estil renaixentista.

14. La Mola de Lladorre

42º37'12" N 1º15'57"E

A l'antic camí que unia Lladorre amb Tavascan, abans del pont medieval de Borito, hi ha constància de l'existència d'un molí fariner des del segle XVIII. A la façana apareix l'any 1895, que probablement indica una reconstrucció. L'edifici presenta dues plantes: una de soterrada que, és per on circula l'aigua que fa moure la maquinària, i una planta baixa. A la planta baixa encara es conserven pedres que s'empraven per a moldre la farina i també hi ha diversos elements de fusta.

15. Forn de Calç

42º37'14'.'N 1º14'31"E

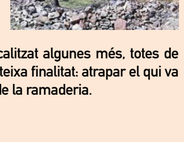

Indret singular i de gran interès històric a mig camí entre Lladorre i Lleret que s'enceta pel costat esquerre del castell de Lladorre. Construcció mil·lenària, els forns es construïen en forts pendents i a prop dels indrets d'on s'extreia el mineral, la pedra calcària i el combustible, la llenya. El procés seguit en els forns de calç és essencialment el mateix ençà de l'imperi romà: la pedra calcària era fortament escalfada durant dies, el carbonat de calci es descomponia i, aleshores, fornint dòxid de carboni i el preuat òxid, la calç viva. No hi ha ningú, ni tan sols entre els més grans de Lladorre, que recordi cap activitat al forn ni que hagi conegut ningú que l'hagués vist en funcionament.

16. Pont de Borito o de Lladorre

42º37´34´´ 1º14´54´´E

Des de Lladorre s'accedeix al pont de Borito seguint el camí vell cap a Tavascan que surt del mateix poble de Lladorre, pel nord seguint la riba esquerra del riu Cardós. Una vegada creuat el pont, el camí continuava per la riba cap a Tavascan, però actualment no s'hi pot arribar. El pont data dels s. XIII i XIV i està compost per un sol arc de mig punt, on l'arcada està formada per primes i llargues dovelles sense enquadrar de pedra pissarrosa lligada amb calç. El terra és a doble vessant fet de còdols de riu. Té una longitud total de 7,40 m i l'amplada és de 2,40 m. La sola del pont té un gruix de 50 cm i fins al nivell usual de l'aigua hi ha uns 5 m.

17. Castell de Lladorre

42º37'12" N 1º4'50"E

El Castell de Lladorre es troba ubicat en un turó davant de la seva població i és una construcció que ja apareix documentada en el segle XI. Actualment es troba malmès i les seves restes són ben evidents. El Castell de Lladorre té una planta lleugerament ovalada amb una longitud aproximada de 40 m i una amplada d'entre 15 i 19 m. El Castell de Lladorre pertangué al comte de Pallars fins a finals del segle XV, moment en el qual la nissaga comtal dels Cardona s'apoderà del comtat de Pallars, gràcies al seu triomf en la contesa bèl·lica de les Guerres del Pallars (1484-1487).

18. Llobatera de Lladorre

42º37´28" N 1º15´00" E

Les llobateres són trampes per a caçar llops, construïdes en pedra seca. N'hi havia arreu, de tipologies i mides diferents. A Catalunya, que es conegui, la de Lladorre és la més ben conservada. Dins del Parc Natural de l'Alt Pirineu se n'han localitzat algunes més, totes de tipologies diferents, però amb la mateixa finalitat: atrapar el qui va ser considerat com el gran enemic de la ramaderia.

BOLDÍS JUSSÀ

19. Església de St. Pere

42º 36' 49" N 1º 15' 58 E

Aquesta església estigué tradicionalment dedicada a St. Cristòfol fins que entre els s. XVII-XVIII fou dedicada a St. Pere Apostol. Dita església va ser edificada al segle XVII, potser sobre una més antiga, però no està documentat, i està formada per una sola nau amb un absis semicircular precedit per un arc presbiteral. Presenta un retaule barroc del 1703 i un altre de barroc en una capella lateral.

20. Capella de St. Pere

42º 36' 54" N 1º 15' 55" E

La capella se situa a un quilòmetre del nucli i actualment està en mal estat. L'edifici romànic del s. XII consta d'una sola nau amb l'absissemicircular. La capella està coberta de fusta i de lloses de llicorella a dos vessants. Aquesta capella era l'antiga església del poble perquè sembla que el nucli poblacional de Boldís Jussà se situava en aquella zona.

21. Oratori de St. Cristòfol

42º36'49" 1º16'00"E

Aquest oratori està situat dins del terme de Boldís Jussà i per arribar-hi, s'ha de sortir del poble pel carrer de la Font del Pou i anar seguint el camí uns 15 minuts, fins a arribar a un punt enlairat del serrat de Serralleto. L'oratori fou construït amb pedra de pissarra de la zona lligada amb argamassa de calç de planta rectangular de 3,5 m d'ample per 1,50 m de llargada i 3,5 m d'alt. La coberta és de lloses de pissarra a doble vessant.

22. Oratori de la Mare de Déu del Roser

42º 36' 56" 1º 15' 27" E

L'Oratori de la Mare de Déu del Roser es troba a 300 metres abans d'arribar al poble de Boldís Jussà. Antigament aquest oratori s'ubicava a l'antic camí de Lladorre als Boldissos. És una petita construcció aïllada feta de pedra amb una base d'1,60 cm d'ample per 80 cm d'alt i d'uns 80 cm de fons.

23. Oratori de St. Antoni de Pàdua

42º36'44.9"N 1º16'02.9"E

L'oratori està ubicat dins la paret de marge del camí que anava a Boldís Jussà cap a Lladrós i Ginestarre. L'oratori de St. Antoni és una mena de columna feta de pedra. Està construït amb pedra del país lligada amb morter de calç. La coberta d'aquesta construcció és a doble vessant amb lloses de pissarra. Hi ha una imatge de St. Antoni vestit de franciscà amb el Nen a coll.

24. Antiga Central Elèctrica dels Boldissos

42º36'43.0"N 1º16'02.4"E

Antiga centraleta situada al camí del riu de la Mola, que donava llums als dos Boldissos, abans de l'arribada de l'electricitat. Els veïns de Boldís Sobirà i de Boldís Jussà van construir canals de fusta que portava aigua del riu cap a la central, on hi havia el salt d'aigua.

BOLDÍS SOBIRÀ

25. Església de St. Fructuós

42º 36' 49" N 1º 16' 58"E

Aquesta església consta d'una nau coberta amb una volta de llunetes sobre tres arcs torals de mig punt i amb una capçalera recta. Les pilastres que sostenen els arcs són de blau intens i els arcs torals de blau cel. El frontis té el portal rectangular amb el marc pintat de blanc, un òcul a la part alta i la cornisa corresponent a un vessant ocupat per l'altre campanar. La teulada de doble vessant està coberta de lloses de pissarra negra. Guarda un retaule barroc de 1711 i dos més petits no datats, però barrocs a les capelles laterals. Durant la Guerra Civil el retaule principal va ser desmuntat i cada veí del poble en va guardar un tros al paller sota l'herba seca i així el van poder salvar de ser cremat.

26. Forn de Calç

42º36'33.3"N 1º17'14.9"E

Construcció que servia per transformar pedres calcàries en calç mitjançant un procés de combustió. Aquest forn de calç està ubicat a la partida de Folguero.

LLERET

27. St. Corneli i St. Cebrià de Lleret

42º 37' 09" N, 1º 14' 07" E

És l'església parroquial situada en el centre del petit nucli de població de Lleret. És una església petita, molt senzilla, en la qual destaca un campanar de torre quadrada amb arestes bisellades i coberta piramidal orientada a l'est.

AINETO

28. Església de St. Romà

42º 38' 16" N, 1º 14' 57" E

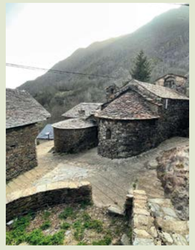

És una església romànica d'una sola nau, amb sostre embigat, absis amb arcuacions i finestra de doble esqueixada. Petit campanar de cadireta a la banda sud i un altre de paret a la façana de ponent. Les pintures murals que decoraven l'absis es troben al Museu d'Arqueologia de Catalunya (MAC).

ALGUNS INDRETS D'INTERÈS CULTURAL ETNOLÒGIC

Cal destacar en tots els poblets del municipi l'austeritat i uniformitat en la construcció de les cases, eres, pallers per guardar l'herba, corrals pel bestiar i per batre el blat amb la pedra, la llosa i la fusta per excelència. Places i carrers, coms, abeuradors, safaretjos, i menció especial a la lloable labor dels avantpassats en l'execució de kilòmetres de murs de pedra seca per tot el terme, repartit entre camins i línies divisòries de les diferents terres, fet que mereix el nostre màxim respecte. Així com també la valuosa obra hidràulica amb kilòmetres de regs per tots els prats avui en dia la majoria abandonats abandonats.

NUCLIS DE BORDES I PRATS

Construcció rural de pedra i fusta, de l'edat mitjana, habitualment edificada a una certa altura per aprofitar les pastures en una economia de subsistència. Aquestes bordes es feien servir de paller, d'estable per a guardar animals i per emmagatzemar les eines de conreu. Eren equipaments per aprofitar els prats llunyans als nuclis poblacionals. En destaquem alguns al dors del mapa.

SERRADORES

Taller de serrar fusta, especialment quan té instal·lada una o més serres hidràuliques o molines. Lladorre (dos serradores).

LES CABANES DEL MUNICIPI I REFUGIS DELS PASTORS A L'ALTA MUNTANYA

Foren unes edificacions situades a la muntanya per tal de donar aixopluc als pastors. Els refugis van ser cabanes de pastors i tenien una estructura simple. Algunes de les cabanes-refugis dels pastors a l'alta muntanya que encara es poden veure actualment.

MIRADORS

Punts elevats amb espectaculars vistes del Parc Natural de l'Alt Pirineu. Antigament alguns d'ells eren punts estratègics per les seves característiques en el control i defensa del territori. També eren punts des d'on els pastors veien el terme, podien veure el bestiar i es comunicaven entre ells. Actualment serveixen al visitant per a observar i gaudir d'una bellesa privilegiada vers els diferents trams de la carena muntanyenca d'aquest territori.

AIGUA FONTS, SAFARETJOS, OMPLIDERS

El terme és abundant en aigua, i per tant, també en fonts d'aigua natural on descobrireu bonics racons i paratges autòctons del Pirineu. *Complider: Baixador cap al riu on carregaven aigua pels menesters quotidians.

*Com: Punt abeurador pel bestiar. (Molts desapareguts).

El municipi de Lladorre disposa d'una extensa xarxa de vials dels que en aquest fulletó només farem referència a alguns dels vials històrics més importants accessibles avui.

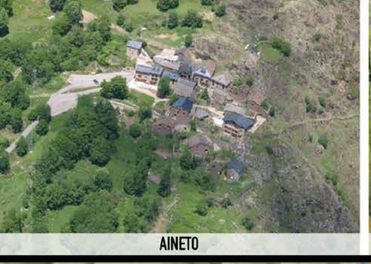
AINETO

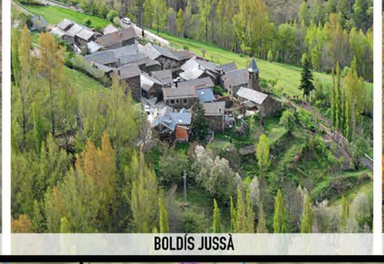
BOLDÍS JUSSÀ

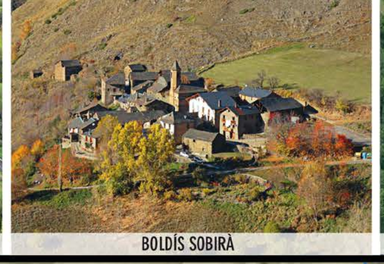
BOLDÍS SOBIRÀ

LLERET

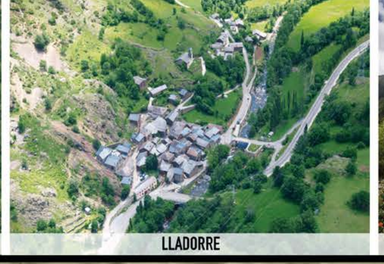
LLADORRE

QUANCA

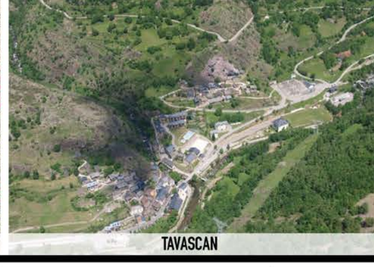
TAVASCAN

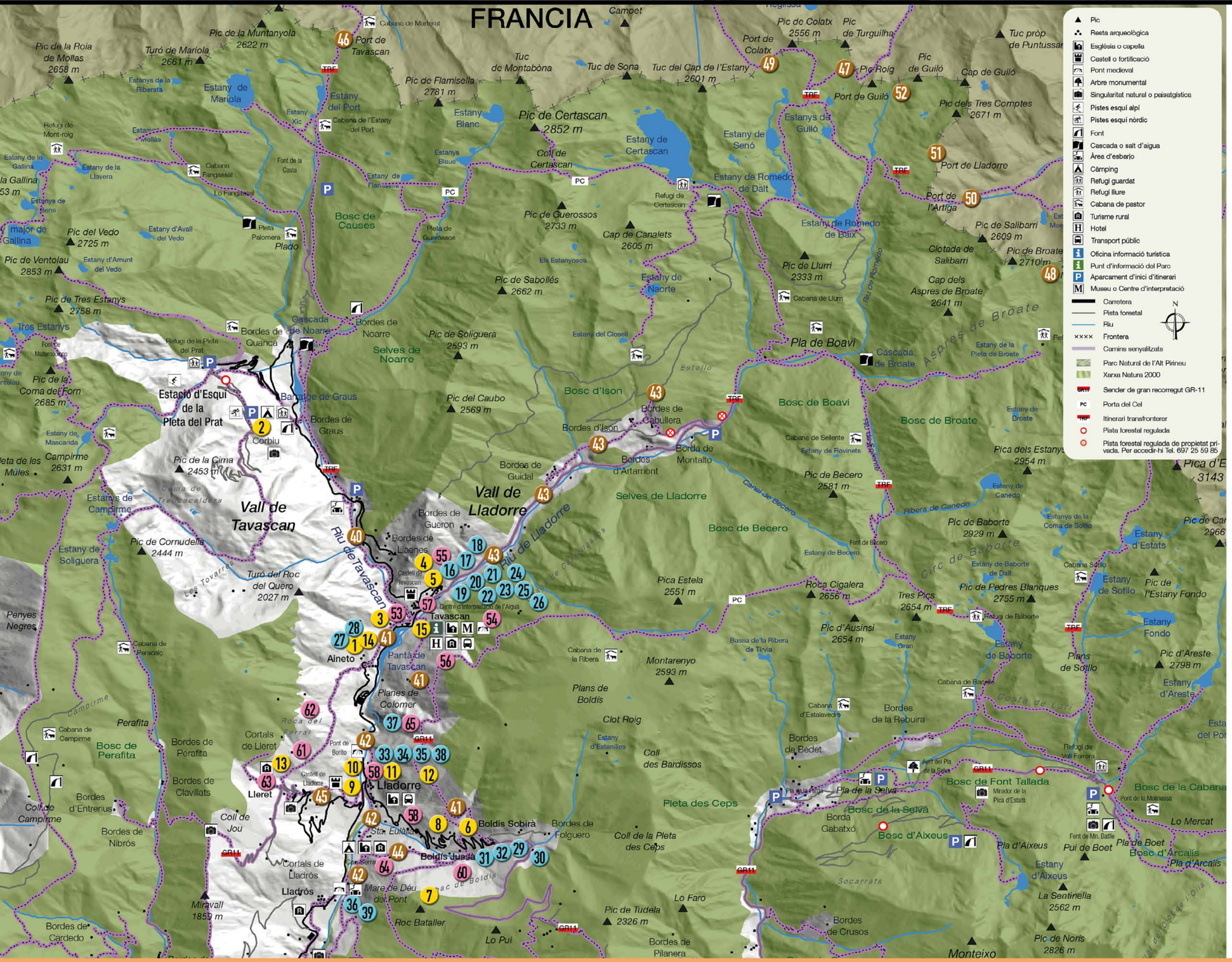

- Pic
- Resta arqueològica
- Església o capella
- Castell o fortificació
- Pont medieval
- Arbre monumental
- Singularitat natural o paisatgística
- Pistes esquí alpí
- Pistes esquí nòrdic
- Font
- Cascada o salt d'aigua
- Àrea d'esbarjo
- Càmping
- Refugi guardat
- Refugi lliure
- Cabana de pastor
- Turisme rural
- Hotel
- Transport públic
- Oficina informació turística
- Punt d'informació del Parc
- Aparcament d'inici d'itinerari
- Museu o Centre d'interpretació
- Carretera
- Pista forestal
- Riu
- Frontera
- Camins senyalitzats
- Parc Natural de l'Alt Pirineu
- Xarxa Natura 2000
- Sender de gran recorregut GR-11
- Porta del Cel
- Itinerari transfronterer
- Pista forestal reguleda
- Pista forestal reguleda de propietat privada. Per accedir-hi Tel. 697 25 59 85

INDRETS D'INTERÉS CULTURAL I ETNOLÒGIC

BORDES I PRATS Destaquem algunes

VALL DE TAVASCAN
- Bordes i prats de Noarre
- Bordes i prats de Graus
- Bordes i prats de Quanca
- Bordes i prats de Guidal
- Bordes i prats de Guerón

VALL DE BOLDÍS
- Plaus de Boldís, pastures
- Prats i pastures al paratge de l'Estany d'Estanilles
- Bordes i Prats de Folguero

VALL DE LLADORRE
- Bordes i prats d'Artamón
- Bordes i prats de Ison I Estallo
- Bordes i prats de Montalto

MIRADORS

AINETO
1. Mirador d'Aineto

TAVASCAN
2. Mirador del Corbiu - Pleta del Prat
3. "El Castilló"
4. "Les Guardies"
5. "Mirador del Castell"

BOLDÍS SOBIRÀ
6. Mirador de la Canerilla (al camé del GR11 camí que va de Boldís Sobirà aTavascan)
7. Mirador del Bosc

BOLDÍS JUSSÀ
8. Mirador de la Closa (de Boldís Jussà a St Cristòfol)

LLADORRE
9. Piol de Pera
10. Serrat de Jou
11. Paratge de Cabanelles
12. Solau de Lladorre

LLERET
13. Mirador de les Poselles

FORNS
14. Forn de pa d'Aineto
15. Forn de pa de Tavascan (en rehabilitació)

AIGUA FONTS, SAFARETJOS, COMPLIDERS

TAVASCAN
16. Safareig del Raval
17. Safareig de les Cases
18. Safareig de Cap de Vila
19. Font de Sols de Vila
20. Font de la Vila
21. Font del Plau
22. L'omplider del Raval
23. L'omplider del Cassó
24. L'omplider de la Vila
25. El Pouet de les Cases Tavascan
26. Abeurador de la Roca del Puio

AINETO
27. Safareig d'Aineto
28. Font de Torello a Aineto

BOLDÍS SOBIRÀ
29. Safareig de Boldís Sobirà
30. Font de la Plana

BOLDÍS JUSSÀ
31. Font del Pou
32. Com de la Fonteta

LLADORRE
33. Dos coms a la Plaça
34. Una font al mig de la Plaça
35. Com del Cap de la Vila
36. Font de Sofre (Camí dels ponts direcció Lladrós)
37. Mà de Sta. Cecilia (Paratge dels Malls). De difícil accés
38. El Sifó
39. Font de la Ventosa

VIALS HISTÒRICS

40. CAMÍ TRANSFRONTERER DEL PORT DE TAVASCAN: Tavascan-Pont de la Bolle Bordes de Graus-Bordes de Noarre-Font de la Costa-Estany de Port-Port de Tavascan-Uston.
41. CAMÍ TRANSPIRINENC (GR-11): Coll de Tudela-Boldís Sobirà-Tavascan-Aineto-Lleret-Coll de Jou.
42. CAMÍ DELS PONTS MEDIEVALS: Pont de Borito-Lladorre-Pont de Lladrós-fins Ribera de Cardós.
43. CAMÍ DE TAVASCAN A LES BORDES DE GUIDAL, ISON I ESTALLO.
44. CAMÍ DE LLADORRE A BOLDÍS JUSSÀ I BOLDÍS SOBIRÀ.
45. CAMÍ DE LLADORRE A LLERET.

PASSOS TRANSFRONTERERS

VALL DE TAVASCAN
46. Port de Tavascan-Marterat-Ustou

VALL DE LLADORRE
47. Port de Guiló
48. Port dels 3 Pics -Broate
49. Port de Colatx
50. Port de l'Artiga
51. Port de Lladorre
52. Port d'Aulus

ROCS, PEDRES I ROQUES

TAVASCAN
53. El Roc del Castilló per sobre de la Roca del Puio. Aquest era un punt de control i pagament "Pagus" (a l'extrem alt del poble de Tavascan) des d'on sortia l'anomenat Camí del Pago.
54. Roc de l'Esmoladora. Pedra coneguda per esmolar els ganivets.
55. Roca de les Guàrdies. Roc on es muntava la guardià per la vigilància del Castell.
56. Roc del Castellasso. Situada davant del poble a l'altra banda de la riba del riu. Punt estratègic de vigilància més alt que el castell.
57. Roc del Carbadiu. Roca de granit a la cruïlla del Camí de Plana/Riberoles. En aquest indret es trobaven els pastors que baixaven de les bordes.

LLADORRE
58. Pedra de l'Esllisadora. Servia de tobogan pels nens i nenes
59. Petita cova al camí cap a l'església

BOLDÍS JUSSÀ
60. Roc de la Taula. Ubicat a l'encreuament del camí que va cap a Lladorre o cap a Ginestarre

INDRETS MÀGICS

LLERET
61. Roca de les Olles encantades a Lleret
62. La Roca del Farral
63. Muntanya de les roques vermelles

LLADORRE
64. Coveta de les encantades
65. Malls